

СЕКЦІЯ І. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ, МАКРО- ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ЦИФРОВУ ТРАНСФОРМАЦІЮ В ЕКОНОМІЦІ

Назаренко Н.В.

старший викладач кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, Україна

Ночовка А.В.

здобувач вищої освіти 3-го курсу економічного факультету
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, Україна

У світі сучасних технологій штучний інтелект (далі ШІ) залишається одним з найбільш розвинених напрямків. Саме ШІ в повсякденному житті стає однією з рушійних сил цифрової трансформації і поступово перетворюється на необхідну складову розвитку всіх сфер нашого життя. Економіка не є виключенням. ШІ відкриває нам можливості для швидкого аналізу великого обсягу даних, допомагає вирішувати складні задачі та впроваджувати новаторські рішення у сфері цифрової економіки.

Проте, як і будь-які інші інновації, використання ШІ може як і прискорити і так стрімкий розвиток економічної діяльності, так і повністю його зруйнувати.

Тож метою дослідження стало оцінити вплив ШІ на діджиталізацію економічної діяльності.

Штучний інтелект (Artificial Intelligence, AI) – це здатність машин, завдяки накопиченому раніше досвіду, адаптуватися до нових даних та виконувати завдання, які вимагають інтелектуальних зусиль, подібних до тих, що виконує людина.

Незважаючи на всі свої когнітивні здібності, людина, порівняно із ШІ, має відчутно менше переваг. Обробка великого масиву даних стає все більш легкодоступною. Тепер ШІ за пару хвилин може провести свої причинно-наслідкові зв'язки та запропонувати конкретні рішення для усунення проблеми, тим самим підвищуючи ефективність та точність прогнозів і прийнятих рішень. Компанії все частіше шукають можливості застосування ШІ для підвищення ефективності економічної діяльності підприємства, оскільки тепер прогнозування може бути легшим, дешевшим та швидшим.

Проте, основні переваги ШІ не обмежуються тільки аналітичними можливостями. Однією з найкращих здатностей є застосування інноваційних розробок при створенні нових товарів та послуг. Ми можемо використовувати в роботі голосових асистентів, доповнену та віртуальну реальність, розробляти унікальні автономні системи і розумні пристрої, що будуть мати значну конкурентну перевагу на ринку [4].

ШІ може активно сприяти глобалізації та виходу компанії на міжнародний рівень. Для цього йому багато не треба, лише зібрати актуальні дані про наявні споживчі преференції, дослідити місцеву культуру та швидко адаптувати наявні в

підприємстві продукти та послуги під місцевих жителів. Таким чином, компанія збереже собі не тільки час на адаптацію, а і гроші.

Одним з найкращих прикладів позитивного впливу ШІ є транспортна сфера. Система, аналізуючи завантаженість транспорту, графік людей тощо, може пропонувати варіанти розкладу руху транспорту, керувати освітленням магістралей, що дозволить економити на електроенергії, а також слідкувати за станом доріг, що зменшить кількість автомобільних аварій. ШІ може аналізувати пасажирські потоки та основні транспортні маршрути, використовуючи кількість проданих електронних квитків [3]. На основі цих даних потім буде запропоновано оптимальний транспортний рух, який дозволить економити кількість витраченого палива, що позитивно вплине не тільки на економічну ситуацію, а й на екологічну. Впроваджувати ШІ в свої автомобільні засоби вже почали такі великі компанії, як Tesla, Google, General Motors, створюючи автономно керовані автомобілі. Такі транспортні засоби, по-перше, забезпечуватимуть безпеку на дорогах, по-друге, дозволять проводити онлайн моніторинг ситуації на дорозі [3].

Не зважаючи на всі позитивні аспекти використання ШІ, маємо звернути увагу і на ряд недоліків. Однією з найочевидніших проблем є витіснення працівників з їх робочого місця. Всі ті плюси, через які ми обираємо використовувати ШІ, можуть перетворитися на справжні труднощі для звичайного робітника. Найбільш гостро ця проблема стає для людей без вищої освіти та молоді, оскільки потреба в працівниках, які виконують рутинну неважку працю тепер зникає, а одночасно з цим сплачуваність такої праці суттєво зменшується [1].

Також серйозну небезпеку ШІ несе для конфіденційності приватних даних. Використовуючи такі інновації, наприклад, у банківській сфері, ми відкриємо йому доступ до всіх особистих даних наших клієнтів. Збій в роботі ШІ може призвести до того, що він заволодіє фінансовою інформацією, як і громадян, так і комерційних підприємств, аби в подальшому отримати доступ до грошових активів [2].

Таким чином, можемо зробити висновок, ШІ на сьогоднішній день поступово стає необхідною частиною нашого життя. Ми впроваджуємо його в цифрову економіку, прискорюючи збір та аналіз даних, він допомагає актуалізувати наші товари та послуги і підвищити попит на них тощо. Проте, важливо забезпечити обмежене і збалансоване використання. Ми не маємо забувати про етичні норми та принципи, і тому запровадження правового регулювання використання ШІ є необхідним. Це допоможе утворити нове суспільство, де ШІ приносить низку економічно-соціальних переваг, при цьому усі негативні наслідки для суспільства будуть усунуті.

Список використаних джерел:

1. Azmuk N. Artificial intelligence on the labor process in the digital economy: new challenges and opportunities. *Economic herald of the donbas*. 2019. № 3 (57). С. 137–145. URL: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2019-3\(57\)-137-145](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2019-3(57)-137-145) (дата звернення: 15.11.2023).
2. Вінник О. Переваги та ризики цифровізації економіки: проблеми правового регулювання. *Entrepreneurship, economy and law*. 2020. № 3. С. 56–62. URL: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.3.10> (дата звернення: 15.11.2023).
3. Піжук О. І. Штучний інтелект як один із ключових драйверів цифрової трансформації економіки. *Економіка, управління та адміністрування*. 2019. № 3(89). С. 41–46. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2019-3\(89\)-41-46](https://doi.org/10.26642/ema-2019-3(89)-41-46) (дата звернення: 15.11.2023).
4. Терляківська П., Яценко В. Роль штучного інтелекту в цифровій економіці: технологічні та етичні аспекти. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/93329/1/Koibichuk_cyberthreats.pdf#page=107 (дата звернення: 15.11.2023)